

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sunday and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 2878
NO. 168. — ŠTEV. 168.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1931, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, SATURDAY, JULY 19, 1930. — SOBOTA, 19. JULIJA 1930.

TELEFON: CHELSEA 2878
VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

12 MRTVIH VSLED RUDNIŠKE EKSPLOZIJE V CALIF.

21 DRUGIH SE BORE ZA ŽIVLJENJE

VENTILACIJSKA NAPRAVA UNIČENA VSLED EKSPLOZIJE

CAMP MITCHELL, Cal., 17. julija. — Dvanajst mož je ubitih in dva sta ranjena vsled eksplozije naravnega plina. Plin se je vnel v vzhodnem rovu Mitchell Ravine rudnika, ki je del San Francisco Hetch-Hetchy vodnih naprav, štirideset milijonovzhodno od San Francisco.

Enaindvajset drugih rudarjev je bilo zajetih v skrajnem delu predora, a so se prerili skozi plin in pokvarjen zrak do dvigala ter se rešili.

To je že druga eksplozija pri teh napravah. Prva je zahtevala sedem življenj, ena oseba je bila poskodovana.

Pri preiskavi današnje eksplozije se je ugotovilo, da je bil les v vzhodnem rovu raztrskan in smeti razmetane po celem predoru. Onih dvanajst je bilo najbrže na mestu ubitih. Ogenj se ni pokazal.

Preteklo je več ur, predno so mogli izvleči trupa, ker je oviral reševalce plin. Eksplozija je vničila 400 čevljev ventilacijske naprave, kar je bilo treba popraviti, predno se je moglo izčrpati pokvarjen zrak.

Charles O'Malley je ušel nesreči za tri minute. Odšel je na površje po železen obroč.

Ravno ko je dospel do vrha, je strašno zagrmelo. Zemlja se je stresla kot pri potresu, trenutek kasneje se pa dvignil iz rova steber dima. C. R. Rankin, glavni inženir pravi, da so bili zaposleni ljudje v ovinku, na kakršnega se še ni naletelo. Delo je nadzoroval včeraj ter ni opazil nikakega znaka o plinu.

EKSPEDICIJA IZ SIBIRIJE DOSPELA

Lovci prinesli sibirskega tigra in saiga antilopa.

NEW YORK, N. Y., 18. julija. — Ekspedicija, ki se je podala v Sibirijo lani julija meseca, se je ravno kar vrnila. S seboj je privedla tri sibirske "dolgozlake" tigre, šest saig antilop, ki so redkost, ter okrog 400 manjših četveronožcev in pticev. Zivali so namenjene tukajnjemu naravoslovno zgodovinsku muzeju.

SODIŠČE POHVALILO KO- MUNISTA

Aretiran je bil na ovadbo vojaka-prijatelja

NEW BRUNSWICK, N. J. — Ko je bil pridržan brez varčnine štiri dni in ječ kot anarhist vsled obdolžju vojaka, katerega je vzel avto in mu dal še nekaj denarja, je bil Harry Gold danes izpuščen ter ga je sodnik celo pojavil.

Rekel mu je: "Izvrnil sta dve dobreri dejanji. Dal ste možu malo živeti ker je to želel in dal ste mu denarja, ker je bilo to vaša volja. To je mogoče komunizem. In ako je, moram reči da je to občudovanje vredna vrsta komunizma, kadar je pripravljen deliti kdo svojo lastnino z drugim".

SNEG V ARGENTINI

BUENOS AIRES, Argentina, 16. julija. — Zelo mrzlo vreme vlada po precejšnjem delu ozemlja že dalje časa nepretrgano. Sneg je silno sneženje, ki je začasno prekinutilo obratovanje mednarodne železniške ceste Ande med državama Chile in Argentina.

JUGOSLAVIJA ZA BRIANDOV NAČRT

Podpira toplo predlogo za Vse-evropsko združenje.

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. julija. — Jutri se bo predložilo jugoslovanski odgovor na Briandov predlog za združenje Evrope. V njem se glasi, da že samo dejstvo, da se bo o tem razpravljalo in priprave za dogovor vstvarajo novo atmosfero za rešitev važnih narodnih problemov.

Jugoslavija podpira Briandov predlog z vsem srcem ter svetuje, da se poleg konference septembra meseca v Genovi, sklicajo konference med državami samimi, na katerih naj bi se razpravljalo podrobno o tockah predloga.

Nadalje se priprava v odgovoru, da se nastavi v svrhu stalnega stika posebnega tajnika. Končno se v odgovoru svetuje, da naj bi združenje vključalo le države, ki so članice Lige narodov, katere naj bi razširile delokrog iste na svoje ozemlje.

VOJAŠKI NAČRTI SOVJETOV

17,000,000 branilcev se bo vežbalo. — Tudi ženske bodo izurili v vojaški znanosti.

MOSKVA, Rusija, 18. julija. — Sovjeti pričakujejo, da se bo do 31. oktobra 1933. udejstvovalo na en ali drug način 17 milijonov državljanov pri vojaških in zrakoplovnih delovanjih.

Okrog 4,500,000 oseb se bo izvezalo popolnoma vojaški, 2,000,000 se izvezbalo v uporabi pušk, 6 milijonov oseb se bo po izurilu v vseh panogah zračne in obrambne protiplinom.

25,000 zmanjšenikov bo delovalo pri raziskovanjih zračnega in plinskega bojevanja. Pet in pol milijona delavskih žena se bo izurilo v vojaški znanosti, vojni s plini in kot strežnice.

V dosegu tega se bo izdal kakih 130 milijonov rubljev (\$65,000,000).

SOVJETI SE PRITOŽILI PRI FINSKI

MOSKVA, Rusija, 18. julija. — Sovjetsko vnašnji urad je postal Finski noto s pritožbo, ker ista napotuje komuniste v sovjetske ozemlje brez potnih listov oziroma vizev. Zadnji čas je bilo tako deportiranih čez mejo okrog petdeset oseb.

Komunisti metali kamene v vozove.

PREKI SODI V SANGHAJU

ŠANGHAJ, 18. julija. — V vseh predelih Šanghaja vlada preki sod, da s tem zabranji nadaljnje komunistične nemire. Danes so vpravili komunisti tri izgréde na glavnem križišču. Metali so kamenje na tramvajske in vozove tujcev ter poblikovali okna.

Demonstracije so se vrstile napram "delavnosti vojnih mogotov", ki uničujejo deželo". Bati se je nadaljevanja izgradov jutri, zlasti ker bodo zastavili vozni tramvaji in avto-busov v Francoskem delu.

TOKIO, Japonska, 18. julija. — Tu se poroča, da je opustošil strsen vihar, tajfun, najbolj južni otok Japonske. Boje se, da so bila močno poškodovana mesta Nagasaki, Sasebo in Čušima.

Vihar je povzročil železniško nešenco pri Košuru, pri kateri je bilo deset oseb poškodovanih.

DIKTATURA V NEMČIJI

Hindenburg je razpustil parlament. — Kancilar Bruening diktator.

BERLIN, Nemčija, 18. julija. — Predsednik von Hindenburg je razpustil dans "Reichstag". Kancilar Bruening je postal za 90 dni diktator z omenjenim delokrogom. Diktatura ne sme trajati več kot devet deset dni. Glasom nemške ustave se mora sklicati nove volitve tekom šestdesetih dni po razpustitvi parlamenta, ta se pa mora sestati tekmo tridesetih dni po volitvah.

Parlament je bil razpuščen, da bo Bruening lahko dovršil finančne prevredite.

JUGOSLOVANI ZAPRTI V ITALIJII

Sest jih je obsojenih na od tri do šest let ječe. Obdolženi vohunstva.

PRAGA, Čehoslovaška, 18. julija. — Narodni Listy opisujejo v nekem poročilu zgornjo napete odnosne med Italijo in Jugoslavijo. V istem se tudi omenja v podrobnosti tajno obraznavo v Rimu proti precejšnjemu številu jugoslovanskih podanikov, obdolženih vohunstva v korist svoje domovine. Oproščeni so bili te obdolžbe, obsojili se jih je radi članstva prepovedanih jugoslovanskih organizacij.

15-letni dijak Bradamonte iz Istre je bil obsojen na trinajst let ječe. Dr. Vraković na deset let, urednik Ivretta na pet let, trije nadaljni dijaki pa na štiri oziroma tri let.

KRALJ ALFONZOV AVTOMOBIL ZADEL

Izvzemši razbite šipe vse ostalo zdravo.

LONDON, Anglija, 18. julija. — Včeraj se je zaletel na potu v palaco Buckingham avto španskega kralja Alfonza v majhni avtomobil, katerega je vodila neka ženska.

Pri tem se je zdrobila šipa kraljevega avtomobila, drugi avto se je pa skoraj prekoljal.

Alfonz je bil na potu na kobilu pri angleškem kralju in kraljici, kamor je navzicle nezgodni priseljivočasno.

SKODA VSLED MRAZA PO KAVNIH NASADIH

Led zavil šest milijonov dreves v Braziliji.

RIO DE JANEIRO, 18. julija. — Kavini prideleki so trpel tu silno škodo tekom zadnjih dveh dni vsled mraza, ki se je pojavit.

Poročila javljajo, da je zavilih led več kot šest milijonov kavnih dreves.

PIVO POD NÁSLOVOM "NASOLJENE KOŽE"

SCRANTON, Pa., 17. julija. — V skladislu Delaware & Hudson želenice so zaplenili zvezni uradniki 250 sodkov prvorstnega piva, ki so bili odpolani iz države New Jersey v Scranton pod označbo "nasoljene kože".

VOJAKI ZOPET STRELJALI NA MNOŽICO

Demonstracije proti ministrskem predsedniku Sidki.

ALEKSANDRIJA, 17. julija. — Danes zvečer so čete zopet streljale na množico ter ranile eno osebo. Ko so čete oddale par salv, so utaborile za čez noč na trgu Mehmed Alija. Dan je prešel mirno. Okrog sedme ure zvečer so se pa pričele množice valiti po cestah. Vpijoč: "Dol s Sidki pašo!"

KAJIRO, 17. julija. — Konzuli drugih držav v Aleksandriji so obvestili govorje, da ne bi jim bilo po volji, ako bi se skrilo sedanje strelivo posadke v Aleksandriji. Prebivalstvo mesta Giza so povabil Nahas pašo, da bi držal tam govor. Kdaj bo govoril, se ni določeno.

LONDON, Anglija, 17. julija. — Včerajno poročilo, da sta dve bolni ladji s skupno več kot dvatisoč možmi na poti da posredujejo v egiptovskih zadevah, je spremeniti v toliko, da sta ti ladji poslani z namenom, da zavarujejo po možnosti življenja in lastnino tujcev. Ladji bo ostali najbrže v Egiptu, dokler se notranji nemiri ne poležejo.

NAŠEL 250 LET STARE GROBOVE

Od trupel so ostale le lobanje. — Najdba blizu Custer Park, III.

CHICAGO, III., 18. julija. — V bližini Custer Park, III., na ovinku reke Kankakee so našli pred tremi tedni grobove dveh mož, umrlih pred dvesto ali močuge pred dvestopetdesetimi leti. Na grobove je našel Roy H. Mosely, ko je prekopal zemljo.

Od trupel sta ostali le lobanje, kakih pet čevljev ena od druge. Razni verski in drugi predmeti so ležali na okoli. Prvotno se je mislilo, da počivata tam dva prvo dobesednih Jezuitov, profesor Garraghan pa mnena, da sta bila do dva francoska raziskovalca ali trgovca.

BOLIVIJA IZROČI TRDNJAVA

Izročitev se bo vršila v proslavo dneva neodvisnosti.

LA PAZ, Bolivijska, 18. julija. — Bolivijska namerava izročiti jutri trdnjava Boqueron republike Uruguay. Trdnjava je bila prvotno last republike Paragvaj. Trdnjava bo prezel častnik urugwayske armade.

V doglednem času bo izročilo Bolivijska trdnjava Vanguardia. Trdnjava bo bila izročili, a so moralni čakati, da so dospele bolivijske čete.

JAPONSKE PLESALKE SE UČE "JAZZ"

TOKIO Japonska, 17. — Geje se so pričele učiti "jazz", ki je pričel izpodrinjati starovske japonske ples. Zadnji čas se je pričavilo takih dvanajst gejš, ki bi se rade naučile najnovježih krenetega ameriškega plesa.

JUGOSLAVIJA ODREDILA MOBILIZACIJO NARODNIH SIL

NOVA POSTAVA DOLOČA PREVREDITEV POSLOVANJA

BEograd, 18. julija. — Poročilo, da je odklonitev nadomestitve diktature s parlamentarno vladom bila podpirana z dokazom, da bi pretela državi velika nevarnost v slučaju vojne z Italijo, bo dobilo novo lice na podlagi postave za obrambo, ki jo objava vlada danes.

Postava pravi, da je potrebno tudi v času sedanjega miru, da se pripravi Jugoslavija na obrambo. Zato ni dovolj, da se mobilizira vojaške sile, temveč je treba temu primerno prevrediti tudi finančne, industrijske in delavske sile. Odbor za narodno obrambo, sestojec iz vodje glavnega stana in vseh ministrov, je dobil nalogu mobilizirati vse jugoslovanske sile.

Podružnice te organizacije se bodo vstanovile po vseh občinah, da se tako zagotovi za zadostne množine hrane v slučaju mobilizacije. Poleg tega naj se v vsakem vojaškem okraju določi svetovalni odsek, katerega naj bi sestavljal zastopniki industrije in dela.

<h

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benadik, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
226 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York na celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$8.00	Za pol leta	\$3.50
	\$3.00	Za inosemstvo na celo leto	\$9.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50
Subscription Yearly \$6.00.			

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniti nedelj in praznikov

Doprisk brez podpisa in osnovni se ne priobčujejo. Denar naj se bavevati po Money Order. Pri spremembu kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče naznani, da hitrejje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 226 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2278

ALI NAJ VLADA SKRAJNA BLAZNOST?

Spošno se priznava, da je bila prohibicija velikanjska zmota in da se je v časih po vojni tako zelo razširila prohibicijska aktivnost, da so vse naše državne, okrajne in krajevne ječe prepričljene in da so državne in zvezne oblasti brez pomoči ter ne vedo, kje bi nastanile vedno rastotočno kaznjencev.

Armada prohibicijskih agentov je neumorno na delu, da napravi še več kriminalcev ter nadalje poveča prebivalstvo nesrečnih ameriških ječ.

Sedaj je nastopilo Najvišje sodišče Združenih držav in zakladniški departement z novo odločitvijo in novim načrtom glede izvršitve, ki bo še bolj poslabšalo sedanji resni položaj.

Ves civiliziran svet bo kmalu zrl na našo krasno deželo kot zavod, ki bo kmalu sličen velikanski norišnici.

Zakaj bi ne šli nekoliko naprej po poti logike Najvišjega sodišča Združenih držav?

Aretirajte in vržite v ječo vsakega farmerja, ki dovoli rasti vinsko trto na svoji zemlji, nadalje rž in hmelj.

Aretirajte in vržite v ječo vsakega moža, žensko ali otroka, ki nabira razno sadje, ker se lahko izdela iz njega vino.

Uničite vsak pisker za kislo zelje v vsakem domu, ker se pisker lahko porabi za izdelovanje "doma napravljene ga".

Uničite vse stroje in naprave za izdelovanje sladnih ekstraktov!

Nadaljujte s svojimi blaznim delom tega ter napravite Ameriko za predmet zasmehovanja vsega civiliziranega sveta!

SKEBOV NI LAHKO PREGNATI

Zavarovan od mogočnih Pennsylvanijev interesov, ni bil Edward Singer, stavkokaz ter močni mož v Kraemerjevi stavki, deportiran, čeprav je prišel v deželo na nepoštoven način. Dovoljeno pa mu je bilo prostovoljno zapustiti deželo ter se vrniti pastavnemu, svetoval.

Delavstvo v Pennsylvaniji je zahtevalo njegovo deportacijo, po njejovi arretaciji in oproščenju od strani kompanijske porote, ker je pretepal delavce stavkarje.

Ameriška federacija Full Fashioned Hosiery Workers je brzojavila proteste delavskemu tajniku Davisu in predsedniku Hooverju in pennsylvanjski delavski federacijski je istotako vložila svoj protest pri tajniku Davisu.

Singer je zapustil deželo dne 12. julija, ker je francoski državljan rojen na otoku Miquelon v Canadi, pride lahko v deželo s francoskim kvotom, ki je sicer polna za prihodnji dve leti.

Njegova žena pa lahko vloži prisojno, naj se ga pripusti izven krovne. V vsakem slučaju bo preteklo dovolj časa, da lahko upa, da ga bodo medtem delavci že pozabili.

Vprašan glede popustljivosti napram Singerju je rekel slednji:

— V mojem rekordu ni nicaesar kriminalnega.

— Bil je igralec baleta, — je rekel priseljeniški komisar o možu, ki je razbijjal glave piketov.

PRVENSTVO AMERIKE

Svet se lahko vozi z avtomobilom na razdaljo skoraj deset tisoč milij, kot je razvidno, iz poslovalnice American Research Foundation. Malo več kot štirje avtomobili pridejo na vsako milijo cest po svetu.

Stric Sam lahko presesti več kot tri milijone milij v notranjosti meja Združenih držav.

Poleg dobril cest v tej deželi je olajšano potovanje vseled gotovosti, da bo dobil avtomobilist povsod gazolin in olja. Za brezhibno obravnanje getovih kar je treba prav posebne vrste gazolina in olja.

Kazmers glede vožnje z avtomobilom niso tako ugodne v drugih državah.

V vsej Afriki je naprimer le nekako tristotisoč milij cesta. Vsa Evropa, vključno Rusijo ima nekako dva milijona in pol cesta sposobnih za promet z avtomobilom.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki — Naročajte ga!

Iz Slovenije.

Zasledovana sleparka.

Orožniki zasedujejo že dalje časa 31-letno Marijo Streharjevo, po poklicu branjevko, doma iz Kremšnje. Imenovana hodi okrog po deželi in se predstavlja za potnico z manufakturami blagom. Streharjeva ima na vesti več zločinstev prevare in je sodišče v Ljubljani izdalo za njo tiralce.

Žrtev avtomobilske nesreče.

V okolici Lesc na Gorenjskem se je pred kratkim pripetila huda nesreča, katere žrtevi sta postala lastnik elektrotehničkega podjetja Vojnovič & Co. na Glincah Anton Justin ter njegova žena. Justin je napravil na Gorenjsko izlet z avtomobilom, a je imel defekt in je zato prenočil na Selu pri Žirovnici pri gostilnici Owsaldu. Naslednje jutro je svoj voz privezel na avto nekega svojega znanca, nakar so se peljali nazaj proti Ljubljani. Ze na poti iz Žirovnice proti Lescom pa se je pripetila nesreča. Nedonoma se je na klancu odtrgal vrv, za katere je bil privezen Justinov avto. Avto z Justinom in njegovo ženo Marijo je zdrel z ceste naravnost v obcestni jarek, se prevrnil in pokopal zakonski par pod seboj. Oba sta bila hudo poškodovana in so prepeljani nato z reševalnim avtom iz Kranja v splošno bolnično v Ljubljano. Poškodbe Justinove žene Marije so bile lažje znaca, dočim je imel Justin sam poleg zunanjih tudi notranje poškodbe in je poskodbeni tudi podlegel.

Okradeni Amerikanec.

Vlak je držal venomer dalje, puščal zadaj male postaje in hotel proti Ljubljani. "Sakra — pa smo spet doma!" je vzkliknil Amerikanec Ivan K., doma iz Laz. Spravil je kovčeve v kolodovrski garderobi, odšel na pivo, nato pa stopil v bližnjo menjalnico, kjer je zamenjal 10 ameriških dolarjev za dinarje. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega snažilca. Oni je bil vesel posla in je čistil čevlje, da so se kmalu svetili kot luč. Vmēs sta se Američan in snažilec pritočili povarovalnik. K. mu je razkril, da je baš pred nekaj urami prispel na domača tla iz daljne Amerike. Povedal mu je dalje, da je radoveden na novo Ljubljano in da bi se radi malo pozavabal. Pripravil je da žrtvovati tudi nekaj 100 Din. Snažilcu so se zaiskrile oči. Kar brž je pometal ščetke in drugo orodje na kup ter vse zaprl v zabol, nato pa skočil na noge ter povabil Američana s seboj. Znašla sta se po kratkem sprehodu v mestu, kjer je snažilec poklical nekega izvožčika, posadil Američana in kočijo in prisezel. Nato se je ogledal in videl, da ima pravne čevlje. Stopal je nekaj časa pred kolodvorom in opazil snažilce čevljev. "Tale bo najbolj pripravljen!" si je mislil ter si izbral na videz najbolj dobrodošnega, precej rejenega

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

44

(Nadaljevanje.)

Henrik je smehljejo pokimal Maksu.

— Danes zjutraj ste čeden, Maks!

Maks se je pogladil po skunjki.

— Res, kot kavalir, gospod Henrik. To je moja obleka, katero sem dobil kot konfirmant od društva, kajti mati ni mogla kupiti nikake!

Henrik mu je prikmal ter odšel v kuhinjo, potem ko je odprl vrata v stanovanjsko sobo ter zapri vrata za Alenko in Maksom.

— Maks, povejte mi, kar imate na sreču! — je rekla Alenka, ko sta sedela.

Maks je držal svojo kučno pod pažduho ter potegnil ven svojo raztrgano in staro listnico.

— Gospodična Alving, vi ste včeraj vrjeli v dokument. Ali ni bil spisan ta dokument v tujem jeziku?

Presenečena se je ozrla Alenka vanj.

— Sveda, Maks, v angleškem jeziku!

Maks je zadovoljno pokimal.

— Potem je seveda resnica. Vaših rok ni bilo treba utakniti v ogenj, kajti dokumenta ni bilo v listnici.

Alenka je prebledel ter se vzrvnala.

— Maks, — vi nočete vendar reči, da ste vzeli ven dokument?

Prestrail se je nekoliko njene ostrosti.

— Ne bodite hudi, gospodična Alving, kajti jaz nisem imel niti malo slutnje, da je bil oni rmeni papir dokument. Vrgel sem ga med star papir.

Alenka je srebrala vsako besedo z njegovih ust.

— Maks, — dragi Maks, za božjo voljo, — kje pa je ostal dokument?

— Le počasi, gospodična Alving. Vse bo v najlepšem redu! Misil sem, da ga je prodala mati kot stari papir ter se raditega tako strašno prestrail.

Maks je pripovedoval nato natančno, kakšne skrbi je imel in kako je našel zopet dokument.

Alenka je bila vsi solzna.

— Maks all govorite resnico?

Vzel je kuverto iz svoje listnice in ona jo je hotela prijeti.

On pa ji je to začrnil.

— Pazite na svoji roki! Jaz bom vzel ven dokument ter ga držal pred vasim ločmi, da ga ne raztrgate še bolj.

Storil je kot je reklo.

Gorke solze so ji pričele teči po licu navzdol.

— Maks, dragi Maks, vi ste krasen človek! Nikakega pojma nimate, koliko je vreden ta listnič. Sedaj zložite hitro dokument v kuvert ter jo utaknite v to knjigo, ki leži na mizi. Tako! Sedaj mi dajte knjigo pod pažduh, da jo bom varno držala. Hvala, Maks! Sedaj pa pozvonite dva-krat!

Maks je bil razburjen ter je močno pozvonil.

Henrik je prišel noter.

Alenka ga je lito pogledala:

— Henrik, dokument ni zgorel. Maks mi ga je prinesel! — je vzkliknila razburjeno tr povedala staremu služabniku vso povest.

Henrik se je radostno smehjal.

— Ah, gospodična Alenka, niste si zaman očitali prstov. Maks bi ne postal pozoren na dokument, če bi ne videl prizora požiganja. Dokument bi prav lahko ostal med starim papirjem!

Alenka se je smejala ter jokala vse obenem.

— Da, da, — veliko vrednost ima. Nikomur pa ne smete reči, da ste ga prinesli meni!

— Ah, — érna in njen brat bi ga rada spravila s sveta!

— Tako je. Gre za dedičino. Sedaj nimam časa kajti érna gospodična pride lahko vsaki trenutek. Sedaj pa morate dobiti nagrado. Henrik, prinesete semkaj kaseto z gospodarskim denarjem!

Henrik je izginil ter se vrnil po kratkem času.

— Tukaj, Henrik, to so ključi h kaseti. Odprite jo. Na vrhu leži kuverta z bankovci, katere je obljubil gospod Herfurt kot nagrado. Maks je našel listnico in bo tudi dobil denar.

Maks je stal kot odrevener ter gledal na Alenko in starega služabnika. Ko mu je Henrik ponudil bankovce, je globoko vzdihnil ter si obriral oči, kot da sanja. Postal je popolnoma bled.

— Tako, dosti denarja naj imam? — je vprašal hite.

Alenka se je nasmejnila.

— Ta denar je izstavljal kot nagrada poštenemu najditelju listnice gospod Herfurt.

Maks je stokal, kot da hoče izdihnit.

Ko je pogledala Alenko s sočutnim pogledom, je reklo, ves strit:

— Ah, gospodična Alving, jaz nisem nikak poseten najditelj! Jaz sploh nisem nameraval oddati denarnice. Hotel sem jo obdržati, ker sem si mislim, da jo vege proč bogat mož. Zgorela je tudi. Kako morem zahtevati nagrado za najditelja?

Alenka in Henrik sta se smehljala.

— Vzemite le, Maks, glavna stvar je dokument, katerega ste pošteno vrnili. Povedala bom gospodu Herfurtru, kakšen poseten deček ste in če

Maks je postal zelo rdeč v glavo.

moja prošnja kaj velja, bo skrbel za to, da boste postali vrtnar!

Za nobeno ceno pa ni hotel izbruhnuti v solze, čeprav bi najraje tudi. Z napol zadulenim glasom je vprašal:

— Ali smem iti nekoliko ven, v sneg? Ne morem dobiti tukaj nikogega zraka.

Odhitol je ven in Alenka in Henrik sta ga gledala, kako je preobrala kozolec od samega veselja.

Ko se je izdijal, je obstal ter si otrepal sneg s svoje obleke. Nato je pogledal nekoliko v zadregi, proti oknu ter odšel počasi in previdno zopet noter.

— Prosim odpuščanja, gospodična Alving, kadar prime človeka, ga zgrabi pošteno! Kako zelo me veseli. Kaj bo rekla mati? Ali res lahko vzamem pet tisoč mark?

— Da, Maks, a ne pozabite, da morate molčati. Črna dama in njen brat ne smeta izvedeti, da dokument še eksistira!

Maks se je potrepal po glavi.

— Jas nisem tako trapast, gospodična Alenka. Materi tudi ne bom nenesar povedal o stenicah!

Z ljubezljivo skrbo je spravil Maks pet tisočakov v svojo listnico. Pri tem mu je prisel v roke še neplačan račun.

— In kar se tiče računa, ali lahko vzamem denar s seboj? All pa naj prideim jutri?

— Ne, takoj lahko vzamete denar. Henrik, izplačajte mu in položite račun v kaseto, da bom imela dokaze.

Ko se je zgodilo to, je reklo Henrik:

— Ne izgubite svoje denarnice, Maks!

— Rajše izgubim glavo kot denarnico. Moj Bog, danes pa sem bogat!

— Nekoliko boljšo denarnico pa si lahko kupite. Sedaj pojrite v kuhenjo ter zajtrkujte!

Maks je zavrsikal.

— Danes je dan! Da le ne bom znored od same sreče!

Alenka se je nasmejnila.

— Okrepite se v kuhinji, nato pa domov k svoji materi! Če bi po-neje srečal črno damo in njenega brata ter bi vprašala, kaj ste hoteli v illi Berndt, kaj bi ji rekli?

Maks se je premsteno smejal.

— Rekel jima bom, da sem prinesel še par stenic in da sem obenem kraljal račun. Kar pa se tiče dokumenta, ne bom omenil niti érhice. Jaz sem prav berlinski navihnik!

Alenka je bila prepričana, da ne bo Maks klepetal. Pustila je poloziti dokument s knjigo v svojo kaseto ter jo odnesla v svojo sobo, v varno skrivališče.

Njena duša pa je bila polna hvaležnosti napram Bogu.

Petindvajseto poglavje.

Ko je prisel Maks po obilnem zajtrku v kuhinji zopet v vežo, da vpraša Henrik, če lahko odide domov, je našel, da sta medtem prišla Kurt in njegova sestra. Presenečena sta se ozrla v Maksu.

— Kaj pa hocete zopet tukaj? — je vprašal Kurt.

Maks se je obrnil z odgovor direktno na Leni:

— Denar sem prisel iskat in tudi par stenic sem prinesel s seboj.

Kurt je zri srdito na zgovernega dečka, ki je tako pogumno branil cast svoje materi.

— Jazik za zombi in izgubite se!

Maks si ni pustil imponirati.

— Jaz nisem pri vas na obisku, — pač pa imam tukaj v hiši opravka. Šel bom sam, ne pa radite, kar me podite ven!

Tedaj je prisla Alenka po stopnicah navzdol. Slišala je prerekanje.

— Pojdite sedaj, Maks, denar imate!

Maks se je uljudno priklonil.

— Da, gospodična Alving, če pravite to vi, potem je druga stvar!

2. Bogom in dobro ozdravljenje vaših rok! Kdor je krov tega, naj ga kaznuje Bog! Z Bogom, gospodična Alving!

Maks je zapustil hišo kot zmagovalec.

Kurt se je očitno obrnil proti Alenki. Njegovo ter obnošanje njeve sestre je postaliza izza včeraj dosti bolj samozavestno.

— Zakaj se ne pritožite pri principalu, ker ima ta pobalin tako ne-sramno obnašanje — je nahrull Kurt Alenko.

— Maks ni nikak pobalin, temveč pošten deček in jaz nisem zapila na njem nikakega nedostojnega vedenja!

— Ali niste dobro slišali, kako očitno se je obnašal proti meni? — je vprašala Lena očitno.

— On si ne pusti ničesar dopasti ter je branil svojo mater, katero ste razčlili, ker ste baje našli stenico na listnici, predno ste jo vrgli v ogenj.

(Dalje prihodnjic.)

ANGLIJA NOČE PREDORA
POD ROKAVSKIM PRELIVOM

GROZEN ČIN UMOBOLNEGA

HENRY WOODS

5. julija popoldne so našli v Gradoču umorjeno 10-letno hčerko pri-marija in vodje umobolnice v Feld-hodu, dr. Ludvika Marescha. Pre-iskava je dognala, da je bila umor-jena pred nekaj dnevi. Poleg trupla so našli krav nož. Umoril jo je neki Krenn, ki je po kratkem zani-kanku smejco priznal umor. Krenn je že 20 let v umobolnici.

MISSOURI

ST. LOUIS, A. Nabrgoj.

MONTANA

KLEIN, John R. Rom.

ROUNDUP, M. M. Panian

WASHOE, L. Champa.

NEBRASKA

OMAHA, F. Broderick.

NEW YORK

GOWANDA, Kari Sternisha.

LITTLE FALLS, Frank Maile.

OHIO

BARBERTON, John Balant, Joe Hilti.

CLEVELAND, Anton Bobek, Chas.

KARLINGER, Anton Simcich, Math.

SLAPNIK.

EUCLID, F. Bajt.

GIRARD, Anton Nagode.

LORAIN, Louis Balant in J. Kumš.

NILES, Frank Kogovsek.

WARREN, Mrs. F. Rachar.

YOUNGSTOWN, Anton Kikelj.

OREGON

OREGON CITY, J. Koblar.

PENNSYLVANIA

AMBRIDGE, Frank Jakš.

BESSEMER, Louis Brilbar.

BRADDOCK, J. A. Germ.

BROOKTON, Anton Ipavec.

CLARIDGE, A. Yerina.

CONEMAUGH, J. Brezovec, V. Ro-

VANDEK.

CRAFTON, Fr. Machek.

EXPORT, G. Pravčič, Louis Jupan-

čić, A. Skerl.

FARRELL, Jerry Okorn.

FOREST CITY, Math. Kamin.

GREENSBURG, Frank Novak.

HOMER CITY in okolico, Frank Fe-

RENCHACK.

IRWIN, Mike Pauzaek.

JOHNSTOWN, John Polane, Martin

Koroshets.